

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság

2013/0305(COD)

27.11.2013

VÉLEMÉNYTERVEZET

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részéről

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

az új pszichoaktív anyagokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról
(COM(2013)0619 – C7-0272/2013 – 2013/0305(COD))

Előadó: Elena Oana Antonescu

PA_Legam

RÖVID INDOKOLÁS

Az új pszichoaktív anyagok, amelyeknek számos kereskedelmi és ipari, valamint tudományos célú felhasználása lehet, emberi fogyasztás esetén egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatokat idézhetnek elő. Úgy tűnik, az új pszichoaktív anyagok fogyasztása növekedően van Európában, és ezek használata túlnyomóan a fiatalok között jellemző. A fiatalok kábítószerekkel kapcsolatos attitűdjét vizsgáló 2011. évi Eurobarométer gyorsfelmérés szerint az Európai Unióban a fiatalok 5%-a használt ilyen anyagokat életében legalább egyszer, arányuk a legmagasabb Írországban, 16%-kal, Lengyelországban, Lettországban és az Egyesült Királyságban pedig megközelíti a 10%-ot.

Az új pszichoaktív anyagok fogyasztása károsíthatja az egyének egészségét és biztonságát, továbbá veszélyt és terhet jelenthet a társadalom számára, mivel erőszakos viselkedéshez és bűnelkövetéshez vezethet. Ezen anyagok gyors feltűnése és terjedése arra készítette a nemzeti hatóságokat, hogy különböző korlátozási intézkedések alá vonják őket. Az ilyen anyagok vagy keverékeik százait vetették alá különböző korlátozási intézkedéseknek a tagállamokban az elmúlt években.

A Bizottság 2011 októberében elfogadott, „A kábítószerekkel kapcsolatos határozottabb európai fellépés felé” című közleménye az új pszichoaktív anyagok terjedését a kábítószer-ellenes szakpolitika egyik legnagyobb kihívást jelentő területének nevezte, amely határozottabb uniós választ igényel.

Az Unió belső piacán hozzáférhető új pszichoaktív anyagok növekvő száma, fajtáikat és veszélyességi fokukat tekintve egyre szélesebb körű sokfélesége, a megjelenésük gyorsasága, valamint az ilyen anyagokat fogyasztó személyek növekvő száma próbára teszi a közhatóságok azon képességét, hogy hatékony válaszokat adjanak a közegészség és -biztonság védelme érdekében oly módon, hogy az ne gátolja a törvényes kereskedelmet.

Ezzel összefüggésben az új pszichoaktív anyagokkal kapcsolatos gyorsabb, hathatósabb és arányosabb uniós szintű fellépés sürgető feladat, figyelembe véve az ezen a piacon végbemenő gyors változásokat, amelyek a nemzeti hatóságokat cselekvésre készítik.

A javasolt rendelet célja a 2005/387/IB tanácsi határozat felváltása. Célja annak biztosítása, hogy az ipari és kereskedelmi felhasználási célú új pszichoaktív anyagok kereskedelme ne ütközzön akadályba, javuljon e piac működése, ugyanakkor biztosított legyen az egyének egészségének és biztonságának védelme az uniós szinten aggodalmat keltő káros anyagokkal szemben.

A javaslatot a tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló 2004/757/IB tanácsi kerethatározat módosításáról szóló irányelvre irányuló javaslat kíséri.

A rendeletre irányuló javaslat fő elemei a következők:

- Információcsere és ideiglenes fogyasztói piaci korlátozások: ez a javaslat hatékony rendszert hoz létre a piacon megjelenő új pszichoaktív anyagokra – beleértve kereskedelmi és ipari felhasználásukra – vonatkozó információk gyors cseréje, az EU-szerte aggodalmat okozó anyagok kockázatának értékelése, valamint a kockázatot jelentő anyagok piacról való kivonása érdekében.

- Azokat az anyagokat, amelyek esetében felmerül a gyanú, hogy közvetlen veszélyt jelentenek a közegészségre, ideiglenesen kivonják a fogyasztói piacról, amíg a Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontjának (EMCDDA) tudományos bizottsága el nem végzi a kockázatértékelésüket. A kockázatelemzés végeztével az adott anyag jelentette kockázatokkal arányos intézkedéseket hoznak.
- Nem vezetnek be korlátozási intézkedéseket olyan új pszichoaktív anyagok esetében, amelyek alacsony egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatot jelentenek.
- A Bizottság a közepes kockázatot jelentő anyagok esetében megtiltja azok hozzáférhetővé tételét a fogyasztók számára a piacon. Ezek az anyagok a fogyasztóknak nem értékesíthetők (kivéve külön – például gyógyszerekre vonatkozó jogszabályokban engedélyezett – felhasználások esetében), azonban a kereskedelmi és ipari célból, illetve tudományos kutatásra és fejlesztésre engedélyezik a kereskedelmüket.
- A súlyos kockázatot jelentő anyagok esetében: a Bizottság megtiltja a súlyos egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatot jelentő új pszichoaktív anyagok termelését, gyártását, a piaci hozzáférhetővé tételét, beleértve azok szállítását, behozatalát és kivitelét is. A súlyos kockázatot hordozó anyagokra a fogyasztói és kereskedelmi piacokra egyaránt kiterjedő állandó piaci korlátozás vonatkozik majd, és felhasználásuk csak kifejezetten engedélyezett ipari és kereskedelmi célokra, valamint tudományos kutatás és fejlesztés céljára lesz lehetséges. Ezekre az anyagokra ezenfelül ki fog terjedni az uniós büntetőjogi rendelkezések hatálya is.

Az előadó rendkívül fontosnak tartja a szabályozási beavatkozásokat, és úgy véli, hogy azok más tevékenységekkel, többek között a pszichoaktív anyagok kutatásával és nyomon követésével is kiegészíthetők.

A tagállamok az új pszichoaktív anyagok fokozódó használatának és lehetséges kockázatainak kezelése érdekében javítják a megelőzési programok elérhetőségét és hatékonyságát, valamint felhívják a figyelmet az ilyen anyagok használatának veszélyeire és következményeire.

A javaslat 5. cikkében meghatározott információcsere tekintetében az előadó úgy véli, hogy a nemzeti fókuszpontok és az Europol nemzeti egységei által az EMCDDA és az Europol részére nyújtandó információknak az új pszichoaktív anyagnak vagy keveréknek tűnő anyagok észlelésére és azonosítására, a fogyasztási mintákra, az ilyen anyagok fogyasztása nyomán előforduló nem végzetes kimenetlű mérgezésekkel és halálesetekkel kapcsolatos adatokra is utalniuk kell.

Az előadó úgy véli, hogy az Európai Vegyianyag-ügynökség és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság mellett az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központot is be kell vonni az új pszichoaktív anyagokkal kapcsolatos adatok és információk gyűjtésébe.

A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül meghatározza a kockázatértékelési jelentés tárgyát képező új pszichoaktív anyag által előidézett egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatok szintjét.

A Bizottság a kockázatértékelési jelentés tárgyát képező új pszichoaktív anyag által előidézett egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatok szintjének meghatározásakor figyelembe veszi a más anyagokkal való együttalkalmazásra vonatkozó ellenjavallatot is.

MÓDOSÍTÁSOK

A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy vegye figyelembe a következő módosításokat:

Módosítás 1

Rendeletre irányuló javaslat 24 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(24a) Amennyiben az új pszichoaktív anyagokról kapott információk alapján úgy ítélik meg, hogy azok közegészségügyi aggodalomra adnak okot, az EMCDDA az új pszichoaktív anyagokról minden tagállam részére egészségügyi riasztást ad ki a gyors információcsere-rendszeren keresztül. Ezen egészségügyi riasztások keretében tájékoztatást adnak továbbá az anyagok kockázatainak kezelése érdekében hozható megelőzési, kezelési és ártalomcsökkentési intézkedésekről.

Or. en

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat 29 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(29) A megelőzési, kezelési és ártalomcsökkentési intézkedések fontosak az új pszichoaktív anyagok növekvő használata és az általuk előidézett potenciális kockázatok által okozott problémák kezelésében. Az új pszichoaktív anyagok egyik jelentős forgalmazási csatornájának számító Internetet fel kell használni az ilyen anyagok által okozott egészségügyi, szociális és biztonsági

(29) A megelőzési, ***a korai észlelési és beavatkozási, a kezelési, valamint a kockázat-*** és ártalomcsökkentési intézkedések fontosak az új pszichoaktív anyagok növekvő használata és az általuk előidézett potenciális kockázatok által okozott problémák kezelésében. ***A tagállamoknak javítaniuk kell a megelőzési programok elérhetőségét és hatékonyságát, valamint fel kell hívniuk a***

kockázatokról szóló információk terjesztésére.

figyelmet az új pszichoaktív anyagok használatának veszélyeire és következményeire. E célból a megelőzési intézkedéseknek a korai észlelésre és beavatkozásra, az egészséges életmód ösztönzésére és a célzott megelőzésre is ki kell terjedniük, továbbá a családokat és a közösségeket is meg kell célozniuk. Az új pszichoaktív anyagok egyik jelentős forgalmazási csatornájának számító Internetet fel kell használni az ilyen anyagok által okozott egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatokról szóló információk terjesztésére.

Or. en

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat 30 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(30a) Az egészségügyi alapellátás még mindig csak korlátozott szerepet játszik a korai azonosításban, a kezelésben és a szerfüggőséggel küzdők számára nyújtott tanácsadásban. A tagállamoknak az új pszichoaktív anyagok felhasználóit megcélozva integrált választ kell adniuk egészségügyi ellátásuk és szociális védelmi rendszerük keretében.

Or. en

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat 2 cikk – 1 bekezdés – a pont

a) „új pszichoaktív anyag“: természetes, vagy szintetikus anyag, amely emberi fogyasztás esetén képes a központi idegrendszerre stimuláló, vagy visszafogó hatást kifejteni, hallucinációkat, a motoros funkciók, a gondolkodás, a viselkedés, az észlelés, a tudatosság vagy a hangulat megváltozását előidézni, emberi fogyasztásra szánt, vagy **valószínűleg emberek által fogyasztott készítmény**, még ha nem is a fent említett egy vagy több hatás előidézésének céljából szánják emberi fogyasztásra, olyan szer, amely nem szerepel az Egyesült Nemzetek Szervezete kábítószerekről szóló, az 1972. évi jegyzőkönyvvel módosított 1961. évi egységes egyezménye által ellenőrzött szerek között, sem az Egyesült Nemzetek Szervezete pszichotrop anyagokról szóló 1971. évi egyezményének jegyzékeiben; nem tartozik e fogalom körébe az alkohol, a koffein és a dohány, sem a tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kiszerezésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló, 2001. június 5-i 2001/37/EK tanácsi irányelv²⁴ értelmében vett dohánytermékek;

²⁴ HL L 194., 2001.7.18., 26. o.

a) „új pszichoaktív anyag“: természetes, vagy szintetikus anyag, amely – **függetlenül attól, hogy emberi fogyasztásra szánták vagy sem** – emberi fogyasztás esetén képes a központi idegrendszerre stimuláló, vagy visszafogó hatást kifejteni, hallucinációkat, a motoros funkciók, a gondolkodás, a viselkedés, az észlelés, a tudatosság vagy a hangulat megváltozását előidézni, még ha nem is a fent említett egy vagy több hatás előidézésének céljából szánják emberi fogyasztásra, olyan szer, amely nem szerepel az Egyesült Nemzetek Szervezete kábítószerekről szóló, az 1972. évi jegyzőkönyvvel módosított 1961. évi egységes egyezménye által ellenőrzött szerek között, sem az Egyesült Nemzetek Szervezete pszichotrop anyagokról szóló 1971. évi egyezményének jegyzékeiben; nem tartozik e fogalom körébe az alkohol, a koffein és a dohány, sem a tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kiszerezésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló, 2001. június 5-i 2001/37/EK tanácsi irányelv²⁴ értelmében vett dohánytermékek;

²⁴ HL L 194., 2001.7.18., 26. o.

Or. en

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat 5 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg

A Kábítószer és kábítószer-függőség európai információs hálózatán („Reitox“) belül a nemzeti fókuszpontok, valamint az Europol nemzeti egységei megadják az EMCDDA és az Europol részére azon anyagok **fogyasztására**, lehetséges kockázataira, gyártására, kivonására, behozatalára, kereskedelmére, forgalmazására, tiltott kereskedelmére, kereskedelmi és tudományos célú felhasználására vonatkozóan rendelkezésre álló információkat, amelyekről feltételezhető, hogy új pszichoaktív anyagok vagy keverékek.

Az EMCDDA és az Europol azonnal közli az ilyen információt a Reitox-szal, **valamint** az Europol nemzeti egységeivel.

Módosítás

A Kábítószer és kábítószer-függőség európai információs hálózatán („Reitox“) belül a nemzeti fókuszpontok, valamint az Europol nemzeti egységei **időben** megadják az EMCDDA és az Europol részére azon anyagok **észlelésére és azonosítására, fogyasztási mintáira**, lehetséges kockázataira – **többek között a nem végzetes mérgezéssel és halálesetekkel kapcsolatos adatokra** –, gyártására, kivonására, behozatalára, kereskedelmére, forgalmazására, tiltott kereskedelmére, kereskedelmi és tudományos célú felhasználására vonatkozóan rendelkezésre álló információkat, amelyekről feltételezhető, hogy új pszichoaktív anyagok vagy keverékek.

Az EMCDDA és az Europol azonnal közli az ilyen információt a Reitox-szal, az Europol nemzeti egységeivel, **a Bizottsággal és az Európai Gyógyszerügynökséggel.**

Or. en

Módosítás 6

**Rendeletre irányuló javaslat
6 cikk – 4 bekezdés – c pont**

A Bizottság által javasolt szöveg

c) valamely forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező gyógyszer vagy állatgyógyászati készítmény hatóanyaga-e, amely forgalomba hozatali engedélyt azonban az illetékes hatóság felfüggesztette;

Módosítás

c) valamely forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező gyógyszer vagy állatgyógyászati készítmény hatóanyaga-e, amely forgalomba hozatali engedélyt azonban az illetékes hatóság felfüggesztette, **érvénytelenítette vagy visszavonta;**

Módosítás 7**Rendeletre irányuló javaslat
6 cikk – 5 bekezdés***A Bizottság által javasolt szöveg*

Az EMCDDA felkéri az Európai Vegyianyag-ügynökséget, valamint az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot, hogy adják meg az új pszichoaktív anyagról rendelkezésükre álló információkat és adatokat. Az EMCDDA tiszteletben tartja az Európai Vegyianyag-ügynökség és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által vele közölt információk felhasználásának feltételeit, beleértve az információ- és adatbiztonságra, valamint a bizalmas üzleti információk védelmére vonatkozó feltételeket is.

Az Európai Vegyianyag-ügynökség és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság a rendelkezésükre álló információkat és adatokat a felkérés kézhezvételét követő négy héten belül szolgáltatják.

Módosítás

Az EMCDDA felkéri az Európai Vegyianyag-ügynökséget, **az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központot (ECDC)**, valamint az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot, hogy adják meg az új pszichoaktív anyagról rendelkezésükre álló információkat és adatokat. Az EMCDDA tiszteletben tartja az Európai Vegyianyag-ügynökség, **az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ** és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által vele közölt információk felhasználásának feltételeit, beleértve az információ- és adatbiztonságra, valamint a bizalmas üzleti információk védelmére vonatkozó feltételeket is.

Az Európai Vegyianyag-ügynökség, **az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ** és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság a rendelkezésükre álló információkat és adatokat a felkérés kézhezvételét követő négy héten belül szolgáltatják.

Módosítás 8**Rendeletre irányuló javaslat
7 cikk – 4 bekezdés**

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) Az EMCDDA tudományos bizottsága a kockázatértékelést a tagállamok, a Bizottság, az EMCDDA, az Europol, az Európai Gyógyszerügynökség, az Európai Vegyi anyag-ügynökség, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által az adott anyag kockázatairól és felhasználási módjairól – beleértve a kereskedelmi és ipari felhasználásokat is – nyújtott információk, valamint bármely egyéb releváns tudományos bizonyíték alapján végzi el. Az értékelés során mérlegelni kell a tagjai által kifejtett valamennyi véleményt. Az EMCDDA támogatja a kockázatértékelést és meghatározza az információszükségleteket, beleértve célzott tanulmányok vagy vizsgálatok elvégzését is.

Módosítás

(4) Az EMCDDA tudományos bizottsága a kockázatértékelést a tagállamok, a Bizottság, az EMCDDA, az Europol, az Európai Gyógyszerügynökség, az Európai Vegyi anyag-ügynökség, **az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ**, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által az adott anyag kockázatairól és felhasználási módjairól – beleértve a kereskedelmi és ipari felhasználásokat is – nyújtott információk, valamint bármely egyéb releváns tudományos bizonyíték alapján végzi el. Az értékelés során mérlegelni kell a tagjai által kifejtett valamennyi véleményt. Az EMCDDA támogatja a kockázatértékelést és meghatározza az információszükségleteket, beleértve célzott tanulmányok vagy vizsgálatok elvégzését is.

Or. en

Módosítás 9

**Rendeletre irányuló javaslat
10 cikk – 1 bekezdés**

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Bizottság meghatározza a kockázatértékelési jelentés tárgyát képező új pszichoaktív anyag által előidézett egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatok szintjét. Ezt az összes rendelkezésre álló bizonyíték, és különösen a kockázatértékelési jelentés alapján teszi.

Módosítás

(1) A Bizottság **indokolatlan késedelem nélkül** meghatározza a kockázatértékelési jelentés tárgyát képező új pszichoaktív anyag által előidézett egészségügyi, szociális és biztonsági kockázatok szintjét. Ezt az összes rendelkezésre álló bizonyíték, és különösen a kockázatértékelési jelentés alapján teszi.

Or. en

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat 10 cikk – 2 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) az új pszichoaktív anyag akut és krónikus toxicitásával összefüggésbe hozható, az anyag fogyasztása által okozott egészségügyi ártalom, az anyaggal való visszaélés valószínűsége és az anyag függőség-kialakítási potenciálja, különösen a sérülés, betegség, valamint a fizikai és szellemi károsodás;

Módosítás

a) az új pszichoaktív anyag akut és krónikus toxicitásával összefüggésbe hozható, az anyag fogyasztása által okozott egészségügyi ártalom, ***a más anyagokkal való együttalkalmazásra vonatkozó ellenjavallat***, az anyaggal való visszaélés valószínűsége és az anyag függőség-kialakítási potenciálja, különösen a sérülés, betegség, valamint a fizikai és szellemi károsodás;

Or. en

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat 11 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) az új pszichoaktív anyag akut és krónikus toxicitásával összefüggésbe hozható, az anyag fogyasztása által okozott egészségügyi ártalom, az anyaggal való visszaélés valószínűsége és az anyag függőség-kialakítási potenciálja ***korlátozott, mivel csak kisebb sérülést vagy betegséget vált ki, valamint csekély mértékű fizikai és szellemi károsodást okoz;***

Módosítás

a) az új pszichoaktív anyag akut és krónikus toxicitásával összefüggésbe hozható, az anyag fogyasztása által okozott egészségügyi ártalom, az anyaggal való visszaélés valószínűsége és az anyag függőség-kialakítási potenciálja ***elenyésző;***

Or. en

Módosítás 12

Rendeletre irányuló javaslat 13 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Bizottság határozattal, indokolatlan késedelem nélkül megtiltja az új pszichoaktív anyagnak a termelését, gyártását, a piacon történő hozzáférhetővé tételét – beleértve az Unióba történő behozatalt is –, szállítását és az Unióból történő kivitelét, amennyiben az anyag a meglévő bizonyítékok alapján összességében súlyos egészségügyi, szociális *és* biztonsági kockázatokat jelent, különösen, ha:

Módosítás

(1) A Bizottság határozattal, indokolatlan késedelem nélkül megtiltja az új pszichoaktív anyagnak a termelését, gyártását, a piacon történő hozzáférhetővé tételét – beleértve az Unióba történő behozatalt is –, szállítását és az Unióból történő kivitelét, amennyiben az anyag a meglévő bizonyítékok alapján összességében súlyos egészségügyi, szociális **vagy** biztonsági kockázatokat jelent, különösen, ha:

Or. en

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat 20 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg

A Bizottság és a tagállamok támogatják az új pszichoaktív anyagokra vonatkozó információk és tudás fejlesztését, megosztását és terjesztését. Ezt oly módon teszik, hogy elősegítik az együttműködést az EMCDDA, más uniós ügynökségek és a tudományos és kutatóközpontok között.

Módosítás

A Bizottság és a tagállamok támogatják az új pszichoaktív anyagokra vonatkozó információk és tudás fejlesztését, megosztását és terjesztését. Ezt oly módon teszik, hogy elősegítik az együttműködést az EMCDDA, más uniós ügynökségek **(különösen az Európai Gyógyszerügynökség, az Európai Vegyi anyag-ügynökség, az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ)** és a tudományos és kutatóközpontok között.

A Bizottság és a tagállamok előmozdítják és támogatják a kutatást, többek között az új pszichoaktív anyagokkal kapcsolatos alkalmazott kutatást is, valamint

biztosítják a nemzeti és uniós szintű hálózatok közötti együttműködést és koordinációt a jelenség jobb megértése érdekében. Ezt oly módon teszik, hogy elősegítik az együttműködést az EMCDDA, más uniós ügynökségek (különösen az Európai Gyógyszerügynökség, az Európai Vegyi anyag-ügynökség, az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ) és a tudományos és kutatóközpontok között. Különös hangsúlyt kell helyezni a kriminalisztikai és toxikológiai kapacitás fejlesztésére, valamint a járványügyi információk rendelkezésre állásának javítására.

Or. en